

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
letno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s izjemo, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Protislovje

V mednarodni politiki smo zadnje čase do-
živeli nekaj nadvse značilnih protislovij, ozi-
roma dejstev, ki bi jih vsaj ljudje s preprosto
naravno pametjo označili za kričeča proti-
slovja. Kar naštejmo nekatera!

Že več kot leto dni se vleče vojna med
dvema južnoameriškima državama Bolivijo
in Paragvajem. Med njima je prostrano
in pusto ozemlje, imenovano Chaco, za kate-
rega se od pamtliveka ni brigala ne ena ne druga
država. Zadnje desetletje so pa raziskovalci na
tem prostranem ozemlju odkrili najdišča raz-
nih rud in takoj se je pričel posestni spor med
obema mejnima državama. Bolivija kakor Pa-
ragvaj sta članici Zveze narodov v Ženevi in
bi po pravilih Zveze sploh ne smeli zagrabiti
za orožje, ampak iskati odločitev mednarodne-
ga mirovnega razsodišča. Tega pa nista storili,
ampak obe vojski sta pričeli z vojnimi opera-
cijami. Po čl. 11. Zveze narodov bi ostale čla-
nice morale takoj posredovati in preprečiti
nadaljnje krvoprelitje. Bilo bi vsekakor čudno,
da bi skoraj ves svet ne mogel dveh malih
državic spraviti narazen, ako bi resno hotel.
No, razen nekaj papirnatih pozivov se v resnici
ničesar ni zgodilo. Na letošnjem zasedanju Zve-
ze v Ženevi pa se je odobrilo, da imajo ravno
tiste države, ki so v Zvezi narodov najbolj
vplivne, največ interesa, da se vojna nada-
ljuje. Njihove tovarne orožja namreč izvrstno
služijo, ker prodajajo velike množine vojnega
materiala tako eni kakor drugi vojujoči državi.
Saj, ako bi jih velesile ne zalagale z orožjem,
bi se vojna že davno morala končati. Radi tega
interesantnega odkritja je v Ženevi pričelo di-
šati skoraj po škandalu. Pa se je v tem odlo-
čilnem trenutku dvignil španski delegat Madri-
aga, ki velja za najbolj učeno in prebrisanu
glavo na letošnjem zasedanju, in po temeljitem
preudarku elovեսno izjavil, da nobene od nav-
zočih držav ne zadene nikakoli odgovornost, naj-
manj pa krivda, ker orožje morda res tiho-
tapijo v Južno Ameriko razne tovarne z vojn-
nim orožjem, nikakor pa ne države same. Vse
je ostrmel nad iznajdljivostjo učenega Špan-
ca in mu gromko ploskalo, ker je iztuhljal tako
srečno rešitev. Pri tem pa ve seveda vsak otrok,
da bi tovarne niti enega naboja ne mogle od-
poslati iz pristanišča, ako bi jim država tega
ne dovolila. Prav tako je znano, da so zelo
odločilni politiki v prav tistih stikih z obo-
roževalno industrijo. Toda črka je rešena!
Francoski in angleški delegat bosta iz visoke
ženevske tribune še naprej lahko deklamirala
čudovite mirovne slavošpeve in svetovno časo-
pisje jim bo ganjeno pritrjevalo in jih slavilo
kot angele mira, za njihovim hrbtom in z njih
vednostjo pa bodo vojne tovarne še naprej
pridno zalagale z orožjem vsakogar, ki ga bo
dobro plačal.

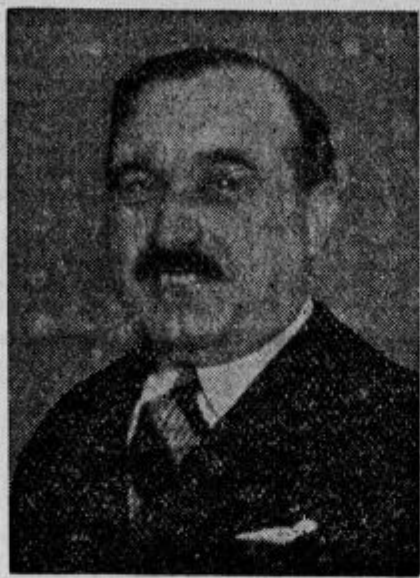
Drugi slučaj, ki ni nič manj značilen, je pa
sprejem sovjetov v Zvezo nara-
dov. V tem primeru je ženevska ustanova, od
katere so svoj čas zlasti mali narodi vse prič-
kovali, pokazala naravnost brezobziren ciniz-
em. Skoraj vse države, ki so glasovale za spre-
jem sovjetov, preganjajo na svojem ozemlju
komunizem. Francija je baš te dni radi komu-
nistične nevarnosti pomnožila posadko Pariza.
Sedaj pa so naenkrat sprejele v svoje naročje
sovjete, ki so izvor in gibal komunistične pro-
pagande in priprave za svetovno revolucijo. Lo-
gica bi rekla, da bo poslej Ženeva, kjer je ko-
munizem postal shoffähig, moralno soodgo-
vorna za delo III. internacionale. Dalje: Zveza
narodov je že ponovno protestirala v Moskvi
proti nasilju, ki ga je Rusija povzročila nad
Georgijo, kjer je celo brez vojne napovedi za-
sedla mednarodno priznana suverena država in
velik del njenega prebivalstva masakrirala. Ka-
ko da je sedaj naenkrat pravica utihnila in
molče prešla mednarodno tako vnebovpijoč po-
litični greh? Ali se je stanje Georgije kaj spre-
menilo ali izboljšalo? Glavni namen ZN je
ravno v tem, da varuje pravice šibkejših nara-
dov. Zakaj ne stori svoje dolžnosti?

Kdor le malo zasleduje krivencasta pota
evropske veldiplomacije, ga bo obšla tesnoba
in globok dvom, da bi vse to napenjanje in
letanje od konference na konferenco moglo
narodom prinesiti res kak blagoslov. Zveza na-
rodov bi mogla ustvariti čudovite, velike stvari,
mogla bi kljub vsem zaprekam, ki jih stavi po-
kvarjena človeška narava, vsaj od časa do časa
vresničiti bratstvo med narodi, ako bi se ravn-
ala po načelih pravičnosti in ljubezni. Zal
vidimo, da so lepe besede, ki so vzete še iz
krščanskega elovarja, v vedno hujšem nasprotju
z dejanji. Duh, ki je v Ženevi pričel prevlado-
vati, je duh machiavelizma in sebičnosti. Dru-
žba pa, ki je gnana od egoizma, ne bo nikdar
edina, nikdar enakopravna, ampak bodo v njej
vedno močni in slabi, zmagovalci in prema-
ganci. Egoizem sankcionira brutalno silo moč-
nejšega in ee roga še tako svetim pravicam
šibkejšega. Zato je vsega pomilovanja vreden
narod, ki je odvisen od pravice, ki naj mu pade
raz ženevske mize. Spomnimo samo na uboge
Asirce, ki jih pred očmi Zveze narodov še mir-
no naprej koljejo fanatični muslimani.

Ker ne verujemo, da bi imel egoizem sploh
kako tvorno silo v sebi, moremo le s skepti-
cizmom motriti dejanje in nehanje držav v
ženevskem zboru. Gradi, zbira in zbližuje sa-
mo pravičnost, predvsem pa ljubezen, ki ne
pozna zvitega nadmodrivanja, ampak daje vsa-
kemu kar mu gre. Že Rimljan je poznal mo-
drost, da je pravičnost podlaga države. Še v
veliko večji meri velja to za družbo narodov,
kjer je kolektivna volja suverenih narodov še
mnogo bolj občutljiva za svoje narodne pra-
vice in jih tudi lažje demonstira kakor pa
poedinec ali skupine v posameznih državah.
Pretekli teden nam je pokazal, da bi se Zveza
narodov hotela s sovjetsko injekcijo vzdržati
pri življenju. Poskus je zelo tvegan ker je ve-
jetno, da jo bodo kombinacije z novo članico
še dalje zanesle proč od poštene politike in
mednarodne pravičnosti, ki bi edina mogla biti
trdna podlaga takšne mednarodne organizacije,
kakor je bila zamišljena Zveza narodov.

Države Male antante kažejo edino

pravilno pot do

Naš zunanji minister Jeftić, ki bo otvo-
ril gospodarsko konferenco Male zveze

Ze celo vrsto let delajo najrazličnejši činitelji
na uresničenje neke zveze med podonavskimi drža-
vami, ki naj bi iz njih napravila neko gospodarsko
enoto in tako ne utrdila samo srednje Evrope v
gospodarskem oziru, ampak tvorila element važne
stabilnosti v Evropi sploh. Znano je, da se je sve-
tovna gospodarska konferenca v Londonu pečala v
vrsti s tem vprašanjem, da pa se je kljub imenitnim
debatam in marsikaterim pravičnim pogledom in
pobudam razšla brez vsakega dejanskega rezultata.
Tudi konferenca v Stresi se je sukala okoli go-

gospodarske federacije vseh podonavskih držav

spodarske stabilizacije Podonavja, ki je podlaga za
gospodarski dvig osrčja Evrope in vse Evrope
sploh. Tudi v Ženevi so se vršili o tem predmetu
že neštествilni diplomatski razgovori in pogajanja
in tudi o priliki sedanjega zasedanja se je v zvezi
z avstrijskim vprašanjem pa z načrtom francosko-
italijanske sodelovanja zopet mnogo govorilo o
ustvaritvi nekeke podonavske zveze.

Zdi se, da od te strani tudi to pot ni pri-
čakovati pozitivnih uspehov, ker se izključno go-
spodarski problemi zapletajo z raznimi političnimi
vprašanji in težnjami, kar rešitvi ideje gospodarske
sodelovanja med podonavskimi državami ni
v korist. Zato zbujajo našo posebno pozornost se-
staneke gospodarskega sveta Male zveze, ki bo 24. t.
m. v prestolnici naše države, v Beogradu. Ni dvoma,
da se mora pripisati dejstvu, da se ta konferenca
zbere ob času, ko se v mednarodnih krogih zopet
toliko obravnava in piše o podonavju, poseben in
važen pomen.

Konferenca zastopnikov držav Male zveze bo
najprej lahko ugotovila, da je prizadevanje njenih
članic za utrditev in poglobitev medsebojnega go-
spodarskega izmenjavanja rodilo uspehe in da bo
razvoj v tej smeri šel tudi uspešno naprej. Kakor
poroča češkoslovaški statistični urad, bo letošnja
žetev v Čehoslovaški za 35% manjša od lanske, tako
da bo morala CSR uvoziti najmanj 20.000 vagonov
pšenice in 30.000 vagonov koruze. Da tukaj v prvi
vrsti prideta v poštev Jugoslavija in Rumunija, ni
treba naglašati. Gospodarski svet Male zveze je že
ustanovil potrebne ustanove, da se bodo mogli go-
spodarski proizvodi med članicami Mal ezveze iz-
menjavati in tako praktično udeleževati veliki cilj
gospodarskega sodelovanja.

Tako vidimo, da Mala zveza že hodi edino
pravilno pot, po kateri bo lahko prišlo do gospo-
darskega sodelovanja vseh držav Podonavja sploh,
ker tudi Avstriji in Madjarski, pa sploh vsakomur,
ki hoče iziti iz gospodarske izoliranosti ter sebi
v korist pripomoči k gospodarskemu sodelovanju
vseh srednjeevropskih držav, pri tem prizadevanju
Male antante ni zaprta pot, ampak narobe — široko
odprta. Tako bo mogoče stvoriti iz gospodarsko
dezorganiziranega Podonavja veliko organizirano
gospodarsko območje in delo Male antante v tem
oziru je vzgled vsem drugim, ki so na tem intere-
sirani, da se doseže končni cilj ekonomske federa-
cije vseh podonavskih držav.

To je gotovo razveseljivo dejstvo, ki bo moglo
konsolidaciji srednjeevropskih in evropskih prilik
sploh več doprinesiti nego vse dosedanje medna-
rodne debate o tem vprašanju.

Dnevni red konference MA

Beograd, 22. sept. AA. Na dnevnem redu kon-
ference gospodarskega sveta Male zveze, ki se se-
stane 24. septembra, so ta-le vprašanja:

1. Gospodarski stiki in pospeševanje trgovin-
skih stikov med državami Male zveze; 2. industrijsko
sodelovanje; 3. železniške in letalske zveze; 4. določba o največji ugodnosti in gospodarski spo-
razumi, ki so jih v zadnjem času sklenile države
Male zveze; 5. sodelovanje mednarodnih ustanov; 6. sklepi prejšnjih konferenc; 7. sklepi tripartitnih
komisij, ki zasedajo v Beogradu; 8. določitev pri-
hodnjega sestanka na Češkoslovaškem.

Strašna rudniška nesreča v Angliji

200—300 delavskih žrtev!

London, 22. septembra. AA. Davi se je pripe-
tala v Crestfordskem rudniku pri Wrexhamu ena naj-
težjih rudniških nesreč, ki so se dozdaj pripetile v
Veliki Britaniji. Boje se, da bo katastrofa zahteva-
vala 200 do 300 človeških žrtev. Ko se je pripetila
eksplozija, je bilo v rovih 400 do 500 rudarjev. Ka-
kih 200 rudarjev se je nahajalo v sosednjih rovih,
kjer ni bilo eksplozije. Vsi ti so prišli na površje
zdravi. Reševalni oddelki so neprestano na delu.
Mnogi rovi pa so zasuti in gore. Zato so se morale
reševalne odprave vrniti iz rogov. Prva žrtev, ki
so jo prinesli iz rogov, je bil član prostovoljne re-
šilne odprave. V goreče rove sipajo velike koli-

čine zemlje, da bi požar ugasili. Boje se, da bo ka-
tastrofa zahtevala 200 do 300 človeških žrtev.

Rudarji so doslej potegnili iz rogov 16 mrtvih
in 2 hudo ranjena rudarja. Pet rudarjev pa so re-
šili popolnoma zdravih. Velika skrb vlada za 160
rudarjev, ki se zakopani v rovih. Pred vzhodom v
rov stojijo žene in otroci in s težkim srcem pri-
čakujejo vesti o usodi svojih družinskih članov. Iz
vseh krajev so bili pozvani zdravniki in bolničarji.

London, 22. sept. H katastrofi v Wackshamu
poročajo, da je rudniško ravnanje izdalo poro-
čilo, po katerem se nahaja v jami še nad 100 rudar-
jev. Toda reševalna dela so silno težka, čeprav vse
tekmuje, kako bi najhitreje pomagali ponesrečenim
rudarjem. Ne pomaga nobena maska in več reše-
valcev so že morali odnesti iz jame, ker so s one-
svestili. Toda na njih mesta stopajo številni prostovoljci,
ki hočejo storiti vse za rešitev.

Namesto vzhodnega pakta — jugovzhodni pakt

Rim, 22. sept. b. V tukajšnjih političnih krogih
se trdi, da vztraja sedaj, ko je odpor Nemčije in
Poljske onemogočil sklenitev vzhodnega pakta, so-
vjetska Rusija na tem, da sklene sporazum s Fran-
cijo, ki bi se v bistvu veliko ne razlikoval od pred-
vojne rusko-francoske aljanse. Na ta predlog so-
vjetske Rusije Francija najbrže ne bo mogla pri-
statiti iz več razlogov, predvsem pa zaradi tega, ker
bi rusko-francoska zveza povzročila precejšnje po-
misleke pri Veliki Britaniji. Francija namerava po
poročilih tukajšnjih listov predlagati sklenitev jugo-
vzhodnega pakta o vzajemni pomoči, v katerega
naj bi vstopila Rusija balkanske države in vse države
Male zveze. Francija bo v tem paktu prevzela
iste obveznosti, ki jih je nameravala prevzeti v
vzhodnem paktu.

Madjarska ostane trdovratna

Posledica: da bo izolirana

Pariz, 22. sept. Stališče voditelja madjarske
delegacije dr. Eckharda, ki ga je zavezal na
včerajšnji seji šeste komisije Zveze narodov v
vprašanju zaščite narodnih manjšin proti Romu-

niji, je povzročil v francoskih političnih krogih
veliko nezadovoljstvo. Ni dvoma, da je ta napad
šel za tem, da se še v naprej onemogoči vsaka
akecija za ozdravitev razmer v Podonavju in da se
torpedira še ta že itak zelo delikatna akecija.
Madjarska je s svojim izpadom brez dvoma hotela
dokazati, da je v službi tretjega nemškega cesar-
stva, toda bo tudi ona tako, kakor je Poljska spo-
znala ničevost svoje akeije. Madjarska je lahko
sigurna, da bo izgubila prijateljstvo Italije in po-
tom nje še naklonjenost svojih ostalih prijateljev.
Francija zelo dvomi, če bo vso to škodo lahko
nadoknadila Nemčiji.

Dr. Eckhard je dopisniku »Neues Wienertag-
blatt« izjavil, da se Madjarska ne more udeležiti
nobenih akcij v Podonavju, dokler se ne ugotovi
zahtevi Madjarske po teritorialni reviziji trianon-
ske pogodbe.

★

Afera Prince zopet na dnevnem redu

Pariz, 22. sept. TG. Semkaj je od francoskega
poslanca v španski republiki dospelo telegrafično
poročilo, da se je v mestu Vielle javil oblastem
Francos Marj Combes, ki je izpovedal, da je on
ubil sodnika Princea. V to da so ga najeli ne-
kateri pariški politiki in mu obljubili 100.000 fran-
kov. Dobil pa je samo 35.000 frankov. Potem je
zbehal v Španijo, kjer je vso to vso do sedaj
izdal.

Pariška policija meni, da si je Combes to iz-
mislil samo zato, da bi ga španske oblasti poslale
v Francijo nazaj zastonj po odgonu. Stvar je zbu-
dila seveda v Parizu ogromno senzacijo, ker se je
afera Prince zopet pojavila na dnevnem redu po-
litike in grozi povzročiti v kratkem zopet hude
notranjepolitične borbe.

Stavka v USA končana

Berlin, 22. sept. AA. DNB poroča iz Newyorka:
Snoči so lastniki tekstilnih tovarn in zastopniki teks-
tilnih delavcev načelno pristali na znanj posredo-
valni načrt Roosevelta. Mislijo, da se bo že v po-
nedejek vrnilo na delo pol milijona delavcev.

Cobham leti v Indijo

London, 22. sept. AA. Angleški letalec Alan
Cobham je davi ob 6.35 odletel iz Portsmoutha v
Indijo. S tem poletom namerava postaviti rekordni
čas. Po vzletu se je letalo v zraku oskrbelo z ben-
cinom. Nato pa se je krenilo proti Malti, kjer si bo,
takisto v zraku, izpopolnilo zalogo kuriva.

Letalec Cobham je tik pred poletom izjavil no-
vinarjem: Upam, da dosežem Indijo v dveh dneh,
če bo šlo vse po sreči. Pristal bom v Karadžiu.

Dunajska vremenska napoved: prehodno prilič-
no jasno. Napredujoča izprememba od zapada sem.
Zagrebska vremenska napoved: Precej oblač-
no, izpremenljivo, nagibalo se bo k zjasnitvi, pre-
hodno deževje, v gorskih krajih temperatura
zmerna.

Letel bom približno 43 ur in ne 48 ur, ker je čas
v Karadžiu za 5 in pol ure pred onim v Angliji.

Letalec ostane v Karadžiu samo 12 ur, nakar se
vrne v Anglijo v enakih okolištinah. Progo iz Angli-
je do Indije in nazaj, v celem 10.400 milj, bo pre-
letel v ne celih 5 dneh. (Če bo šlo vse po sreči.)

Predsednik Masaryk se počuti dobro

Praga, 22. sept. p. Danes so se po Pragi raz-
nesle vesti, da se je zdravstveno stanje predsednika
republike Masaryka zelo poslabšalo. Zvečer je CTK
izdal uradno obvestilo, ki najodločneje demantira
te vesti, ker niso resnične. Predsednik Masaryk je
bil danes na običajnem sprehodu.

Dr. Matej Pretnar:

O resoluciji pravniškega kongresa za uvedbo civilne poroke

Jhering: Je slab pravnik, kdor je samo pravnik.

V Jugoslaviji, četudi ni velika država, imamo mnogo različnih prav o zakonu ali braku, kakor ga srbihovski pravnik v soglasju s slovenskimi imenuje. V veljavi so sledeča bračna prava: 1. V Sloveniji in delih bivše Dalmacije veljajo predpisi avstrijskega obč. drž. zakonika; 2. v Vojvodini in Medmurju predpisi ogrskega zakonika; 3. na Hrvaškem in v Slavoniji za katolike in pravoslavne cerkveni predpisi, a za druge (protestante in žide) predpisi obč. drž. zakonika; 4. v Bosni in Hercegovini, Crni gori in Srbiji versko bračno pravo. Kolikor imamo različnih bračnih prav, toliko imamo tudi različnih sodstev v zakonskih (bračnih) zadevah. Ker imamo 10 državno priznanih veroizpovedanj, je v veljavi vrh predpisov avstrijskega drž. zakonika in ogrskega zakonika, ki sta 10 verskih bračnih prav. Toliko različnih pravniških predpisov o zakonu (braku) pač nima nobena druga civilizirana država. Te razmere so pravi unicum naše države. Ker so pa dotični pravni predpisi večkrat v nasprotju med seboj, imamo na tako važnem polju, kakor je bračno pravo, neverjetno zmešnjavo in neznosen nered.

Na pravniškem kongresu so se navajali v tem oziru gorostasi slučaj. Tako je poročal g. dr. Tomo Pavlovič, sodnik apelacijskega suda v Novem Sadu, da je ordinarijat dijakovske škofije razveljavil brak, sklenjen med katoliškim in pravoslavnim bračnim drugom v pravoslavni cerkvi in da je vsled tega katolik, ki je pravno veljavno poročen po pravoslavni cerkveni pravu, sklenil novo poroko s katoličanko po katoliških predpisih. Še gorostasnejši slučaj, ko je pravoslavni poročen prestopil v mohamedansko vero in se nato poročil z mohamedanko, tako da je imel dve zakonski ženi, eno pravoslavne vere, drugo pravovreljavno poročeno po predpisih mohamedanske vere. Imamo pa v naši državi celo poligamijo, ker zamore mohamedanec imeti štiri zakonske žene. Kaj takega v nobeni pravni državi v Evropi ni mogoče.

Vsako mora priznati, da so to neznosne razmere in da jih je treba nujno urediti. Kolikor izraža pravniški kongres to željo, mu je pritrditi; šel pa je predaleč, ko zahteva, da naj se vpele v naši državi za vse obvezna civilna poroka. Pravniki, ki so za obvezno civilno poroko, utemeljujejo to svojo zahtevo s tem, da ima brak (zakon) državno-zakonite posledice, iz česar sklepajo, da mora biti brak sklenjen pred državnim organom. Ta zaključek pa je napačen, kajti država priznava pravne posledice tudi pogodbam, ki niso sklenjene pred državnimi organi. Zakaj bi potem država ne mogla priznati pravnih posledic poroki, sklenjeni po cerkvenih predpisih. Saj cerkveno poroko priznavajo za pravno veljavno z vsemi zakonitimi posledicami: Vse balkanske države, Angleška, Zedinjene države Severnoameriške, Avstrija, Danska, Švedska in Norveška, Španija, Portugalska in v novem času tudi Italija.

Za modro rešitev vprašanja, če je uvesti v naši državi obvezno civilni brak, ne zadostuje pravna razmotritvanja, treba je upoštevati predvsem, kakor pri vsakem novem zakonu, mišljenje, historični razvoj in socialno strukturo naroda, in pri zakonu, ki tako globoko posega v versko življenje in tradicijo

naroda, kakor je uvedbo obveznega civilnega braka, posebno verski čut in običaje naroda. Z uvedenjem obvezne civilne poroke bi prišla zakonca v nasprotje z duhom ogromne večine naroda. Nad 97% vseh prebivalcev Jugoslavije pripada katoliški, pravoslavni in mohamedanski veri, kateri smatrajo poroko za svetotajstvo. Po katoliški in pravoslavni veri je poroka zakrament. Četudi je pri raznih verah nekaj pripadnikov brez verskega prepričanja, vendar smemo trditi, da nad tri četrtine prebivalcev Jugoslavije veruje v to, da je poroka (zakon) sveta reč. To ni samo v njih verskem prepričanju, ampak je to tudi posledica historičnega razvoja naroda. Celo pod turško državo, h kateri je pripadal prej večji del sedanega jugoslovanskega ozemlja, se je priznavala mehamedanski državljanski cerkvena poroka. To se je ukoreninilo že pod turškim jarmom v bivši Srbiji, Makedoniji, Bosni in Hercegovini ter Crni gori; prav tako v deželah, ki so pripadale bivši Avstriji, katoliki in pravoslavni niso poznali civilnega braka. Le na Ogrskem, torej v sedanji Vojvodini in Medmurju, je bila vpeljana obvezna civilna poroka; ko pa sta se Vojvodina in Medmurje odcepili od Ogrske leta 1918, so pravoslavni in katoliki, ki so velika večina teh krajev, opustili civilno poroko in so se poročevali edino v cerkvi, čeprav po tam veljavnih zakonih take poroke niso bile veljavne. Vsled tega je bila naša država prisiljena, priznati veljavnost teh zakonov (brakov) s posebno uredbo od 15. III. 1928, št. 16.891. Iz tega je razvideti, kako zelo je nasprotovale obvezni civilni brak v omenjenih krajih verskemu mišljenju in religioznemu čutu naroda.

Uvedbo obvezne civilne poroke bi izzvalo velik odpor v ogromni večini naroda, kar bi bilo škodljivo za državno oblast in razvoj. Zakon, ki ne odgovarja duhu ljudstva, je slab zakon in ga je le težko vzdrževati.

Če bi se uvedel obvezni civilni brak za vso našo državo, pa bi ne bilo samo v nasprotju z verskim mišljenjem naroda, ampak bi bilo tudi škodljivo ustanovi braka (zakona), ker katoliki, pravoslavni in mohamedanci, ki tvorijo veliko večino prebivalcev Jugoslavije, smatrajo poroko za svetotajstvo oziroma zakrament, je to njih prepričanje trdna opora za stalnost zakona in ga brani pred razrušenjem, kajti gotovo je, da zakonca, ki smatrajo poroko za sveto pogodbo, bolj in trdnje izpolnjujeta svoje dolžnosti, nego zakonca, ki smatrajo poroko za navadno pogodbo, četudi sta jo sklenila pred državnim organom oziroma občinskimi uradniki. To versko naziranje naroda, katero je pri kristjanih in tudi pri mohamedancih tradicionalno ukoreninjeno, je tako važno za stanovitnost braka (zakona), da bi tudi pravniki, ki so neumni, morali v interesu zakona biti proti obvezni civilni poroki.

Uvedba obvezne civilne poroke v Jugoslaviji bi bila proti duhu ogromne večine — gotovo nad tri četrtine državljanov — v kvar zakonu (braku) in tudi v škodo državi, katera bi si s tem nakopala konflikt z verami in z verniki. Zato se je nadejati, da tozadevna resolucija pravniškega kongresa ostane mrtva.

Za pripadnike v državi priznanih veroizpovedi, kateri hočejo skleniti poroko po verskih predpisih, naj ostane veljavna poroka, sklenjena po dotičnih cerkvenih predpisih.

sebno pa je bilo uspešno njeno delo pri društvu »Kamnik«, kjer se je udeleževala kot odbornica in igralka, predvsem pa kot tiha in skromna delavka pri organiziranju iger in prireditve na vseh takih mestih, ki dajo največ dela, pa nobenega priznanja. To delo je bilo vidno, koliko pa je nevidnega in tihega dela, ki ga je izvršila pokojnica za dijake, invalide, Sportni klub in sploh povsod.

Zaradi njene delavnosti in zaradi vedno vedrega značaja so jo imeli vsi radi. Z živim vzgledom je pokazala, kako se da veder in vesel značaj združiti s pravo pobožnostjo. Njen pogreb je bil najlepši dokaz priljubljenosti, ki jo je uživala v Kamniku in v vsej okolici. Kljub velikemu naliču že dolgo nismo imeli tako velikega in ganljivega pogreba. V cerkvi je dekan g. Matej Rihar izpregovoril pokojnici v slovo, pevci cerkvenega pevskega zbora pa so ji zapeli zadnjo žalostinko. Metki Vidičevi bomo vsi ohranili trajan in hvaležen spomin!

Kamilčna krema „Kamila“

je za negovanje in zdravljenje kože **zdravniško priporočena**. ~ Dobi se povsod. Skatljica Din 10.—.

Za Maistrov spomin!

Komaj je general Maister legel v prezgodnji grob, že ga pogrešamo povsod, moža, ki so romali k njemu kulturni delavci, da se posvetujejo z njim o sodobnih vprašanjih, posebno pa o našem Mariboru in severnih mejah. Nič več ne sedi za mizo, polno papirjev in knjig, ne sega več po telefonu, njegova usta so onemela za vedno. In vendar Maistrov duh, ki nas je edinil, vodil in bodril, mora ostati živ, njegova idejna zapuščina nam mora še nadalje biti stalna pobuda k utrjevanju in dopolnjevanju njegovih zgodovinskih uspehov.

Zveza Maistrovih borcev vidi svojo veliko nalogo v tem, da čuva z vso pieteto njegov spomin in ga ohrani poznim rodovom kot svetel kašpot. Precistiti hoče svoje vrste, da odbere tiste, ki so v usodnem prevratnem času najbolj domleli Maistrov duh. Pa ne samo v srcih ga hočemo gojiti, ves narod hoče imeti Maistra tudi v kipu in v knjigi. Maistrov spomenik! Kot nekaj ob sebi umevnega občutimo vsi podravski Slovenci sveto dolžnost, da dobi Maister v svojem Mariboru dostojen spomenik. Vsenaroden odbor bo organiziral pobiranje prispevkov, ki že prihajajo, in proučil vsa vprašanja bodočega spomenika.

Maistrova zgodovina je druga naloga, kjer bo treba sodelovanja široke javnosti. Delo, ki ga je Maister na osnovi obsežnega izvirnega gradiva začel, je ostalo glede začetka in konca nedovršeno. Poseben redakcijski odbor ga bo izpopolnil in objavil. Pri tej priliki bo treba napisati tudi Maistrov življenjepis. Morda ni imel nihče po domovini med vsemi sloji toliko prijateljev, pobratimov in znancev kot on. Vsi, ki imate kakršnekoli spomine nanj, morda kaj korespondence, ali veste kaj o njem povedati, poiščite, napišite, dajte na razpolago, da ne bo naknadnih očitkov, da pogrešate važnih podatkov. Vse se bo porabilo, nato pa vrnilo ali pa z vašim pristankom izročilo banovinskemu arhivu, kjer je že zdaj določen generalu Maistru poseben oddelek. Vse pošiljate blagovolite nasloviti na gospo Marijo Maister, vdovo po generalu. Maribor.

Zdaj ni sploh nobenega truda več!

Tako slišimo večkrat gospodinje, ki perejo po Schichtovi metodi. Saj pa tudi ni nič čudnega: čez noč razkroji Ženska hvala neno, a zjutraj se perilo z lahkoto opere s Schichtovim terpentinovim milom.

To je vse delo, če perete po

SCHICHTOVI

METODI

DOMAČA IZDELKA št. 2. 6-34

Občinske volitve v Kamniški Bistrici razveljavljene

Odločba upravnega sodišča v Celju

Zoper občinske volitve, ki so se dne 24. junija 1934 vršile v občini Kamniška Bistrica, srez Kamnik, se je v volivnem imeniku vpisani Košir Jože, posestnik v Podjelšah, zastopal po dr. Dominiku Zvoljku, odvetniku v Kamniku, v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugotovi in se občinske volitve razveljavijo radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50, odst. 5 zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe izvršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Pritožitelj trdi med drugim, da je bilo v uradni glasovalne seznane vpisanih 94 oseb, ki pa niso glasovale in sploh niso prišle na volišče; da je radi teh napačnih vpisov glasom uradnega rezultata glasovalo 582 volivcev, in sicer za Pavlinovo listo 311, za pritožiteljevo pa 271 volivcev, dočim je po zapisnikih predstavnik pritožiteljeve liste glasovalo 488 volivcev, od teh za pritožiteljevo listo 312 in za Pavlinovo listo 176 volivcev; in da volivni odbor predstavnikom pritožiteljeve liste ni dovolil vpogleda v volivne spise.

I. Upravno sodišče je s pregledom volivnih spisov predvsem ugotovilo, da uradni razglašeni izid (Pavlinova lista 311 glasov, pritožiteljeva lista 271 glasov, razlika je torej 40 glasov) ne ustreza podatkom v glasovalnih seznamih. Kajti v teh seznamih so ponekod nekatere tekoče številke izpuščene, ponekod pa nekatere tekoče številke dvakrat vpisane. Zato je upravno sodišče samo prešlo volivce v glasovalnih seznamih in tako ugotovilo, dejanske vpisane za Pavlinovo listo 304 volivcev, a za pritožiteljevo listo 271 volivcev. Po stanju volivnih spisov znaša potemtakem razlika med Pavlinovo in pritožiteljevo listo 33 glasov.

II. Nadalje je upravno sodišče o pritožiteljevih trditvah, da so kot glasovalci v uradnih seznamih vpisane osebe, ki niso glasovale, izvršilo poizvedbo, odnosno je dokazal predložil pritožitelj sam. Uspeh tega dokazovanja je naslednji:

Glasom uradnega potrdila župnega urada v Stranjah z dne 10. avgusta 1934 je

1. Zlatnar Valentin, lovski čuvaj, bivač v Kamniški Bistrici št. 5 in lastnik hiše v Spodnjih Stranjah, umrl 18. septembra 1933.

2. Lorbec Ivan, delovodja v Stahovici št. 5, umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani pred 27. novembrom 1932.

3. Kemperle Franc, posestnik na Zupanjih njivah št. 14, umrl dne 23. junija 1934.

4. Pirc Mihael, tovarniški delavec v Stolniku št. 1, umrl dne 31. marca 1934.

5. Juvan Ivan st., tovarniški delavec v Spodnjih Stranjah št. 7, umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani dne 9. maja 1934.

6. Erjavšek Franc, zidar v Zg. Stranjah št. 12, umrl dne 11. maja 1933.

7. Jerše Peter, kmet v Praprotnem za Kalom št. 12, umrl dne 10. februarja 1933.

8. Koželj Valentin, kočar v Kregarjevem št. 11, umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani dne 19. novembra 1933.

9. Komatar Miha, vžitar v Bistričici št. 1, umrl dne 9. junija 1933.

Glasom uradnega potrdila župnega urada v Mekinjah z dne 10. avgusta 1934 je

10. Golob Lavrencij, kmet na Vodicah št. 2, umrl dne 15. aprila 1934.

Da pri občinskih volitvah za Kamniško Bistrico dne 24. junija 1934 niso glasovale, so pri sreskem sodišču v Kamniku pod prisego izpovedale naslednje osebe:

11. Balandič Anton, delavec, na Zupanjih njivah št. 9; 12. Koželj Janez, delavec v Zagorici 10; 13. Vrhovnik Anton, delavec v Zg. Stranjah št. 17; 14. Iskra Jakob, zidar, v Mekinjah 21; 15. Pančur Anton, delavec, Mekinje 24; 16. Pirc Ivan, tesar, Mekinje 31; 17. Martin Josip, kmet, Okroglo 3; 18. Čevka Florijan, kmet v Praprotnem-Zakalu št. 13; 19. Ručman Alojzij, delavec na Zupanjih njivah 19;

20. Smolnikar Primož, delavec v Godiču 64; 21. Gams Franc ml., ključavničar, Mekinje 26; 22. Cotman Franc, kmet, Godič 20; 23. Golob Blaž, prevžitar, Zupanje njive 10; 24. Golob Franc, delavec, Zupanje njive 10; 25. Jež Franc, žagar, Stahovica 5; 26. Golob Lovro, žagar, Stahovica 5; 27. Osolnik Josip, poljedelec, Krivčevce 1; 28. Osolnik Valentin (v glasovalnem seznamu za Pavlinovo listo napačno vpisan kot Jože), poljedelec, Krivčevce št. 3; 29. Močnik Miha, posestnik, Zupanje njive 8; 30. Pirc Matej, poljedelec, Podstudenec 5; 31. Perene Leopold, delavec na Brezju 7; 32. Pestator Jože, hlapec, Zupanje njive 9; 33. Prelesnik Miha, prevžitar v Slevem 6; 34. Kuhar Matija, poljedelec, Krivčevce 5; 35. Golob Ivan, mizar, Jeranovo št. 10; 36. Slev Franc, delavec v Slevem 5; 37. Slev Josip, delavec v Slevem št. 5. (Pripominja se, da so navedena bivališča, kakor so razvidna iz volivnih imenikov, in ne sedanja bivališča zaslišanih oseb.)

Iz navedenega izvira, da osebe, našete pod tekočimi številkami 1—37 niso glasovale pri občinskih volitvah za Kamniško Bistrico dne 24. junija 1934. Kljub temu pa so te osebe vpisane v posebnem glasovalnem seznamu za kandidatno listo Pavlinova in sicer pod sledečimi tekočimi številkami (v vrstnem redu, kakor so osebe zgoraj navedene): 57, 63, 71, 75, 77, 83, 164, 160, 153, 105, 74, 79, 84, 141, 143, 145, 161, 165, 169; 170, 171, 178, 180, 181, 185, 187, 224, 225, 247, 255; 250, 260, 263, 283, 284, 287, 289.

III. Končno je upravno sodišče ugotovilo, da je bilo 11 volivcev dvakrat vpisanih v splošni glasovalni seznam in v posebni glasovalni seznam za kandidatno listo Pavlina Ivana. Ti volivci so naslednji (pri vsakem volivcu sta napisani tekoči številki posebnega seznama za Pavlinovo listo, pod katerima je bil volivec dvakrat vpisan kot glasovalec): 1. Osolnik Anton 48, 199; 2. Kane Vincenc 49, 195; 3. Čehun Anton 55, 193; 4. Potočnik Janez 69, 188; 5. Kallišnik Ivan 100, 279; 6. Zagar Franc 102, 115; 7. Martin Josip 161, 167; 8. Gradišek Franc 184, 223; 9. Lukan Miha 186, 292; 10. Prelesnik Franc, posestnik v Zupanjih njivah št. 11, 257, 300; 11. Prelesnik Franc, zidar, v Zupanjih njivah, 261, 299.

Iz navedb pod II. in III. te odločbe je torej razvidno, da je bilo v prid Pavlinove liste vpisanih 48 neveljavnih glasov (87, ker vpisane osebe sploh niso glasovale, in 11, ker so bili glasovalci dvakrat vpisani). Ta nepravilnost pa je bistveno vplivala na izid volitev, ker znaša glasom ugotovitve pod I. te odločbe razlika med pritožiteljevo in Pavlinovo listo le 33 glasov in prid Pavlinove liste.

Pripominja se, da je pritožitelj osporaval veljavnost 94 glasov. Vendar se je glede te zgoraj navedenih 48 glasov nedvomno ugotovilo, da so neveljavni. Glede ostalih 46 glasov je bila taka neoporna ugotovitev nemogoča, ker se deloma prizade osebe niso odzvale pozivu k zaslišanju, deloma se ni moglo ugotoviti sedanje njihovo bivališče, deloma upravno sodišče radi zadošnega dokaznega gradiva o izvršenih nepravilnostih ni smatralo za potrebno, da se izvedejo vsi ponudeni dokazi o zatrevanju nepravilnostih.

IV. Glede pritožiteljeve trditve, da volivni odbor ni dovolil predstavniku njegove liste vpogleda v volivne spise, izvira iz volivnih spisov, da je ta trditev resnična. V zapisniku o poslovanju volivnega odbora v času glasovanja je namreč zabeleženo, da se predstavnikom list ni dovolil vpogled v volivni zapisnik. To prepoved je potrdil tudi predsednik volivnega odbora Humer Janko v svoji izjavi z dne 4. julija 1934 na pritožbo s pristavkom, da je smatral vpogled za nepotreben.

S to prepovedjo pa je bila predstavniku pritožiteljeve liste onemogočena kontrola volivnega postopka, ki mu je šla po določilu § 34, odst. 2 zakona o občinah.

Upravno sodišče je torej moralo radi nepravilnosti pod točkami II—IV te odločbe pritožbi ugoditi in volitve razveljaviti.

Celje, dne 14. septembra 1934.

† Metka Vidičeva

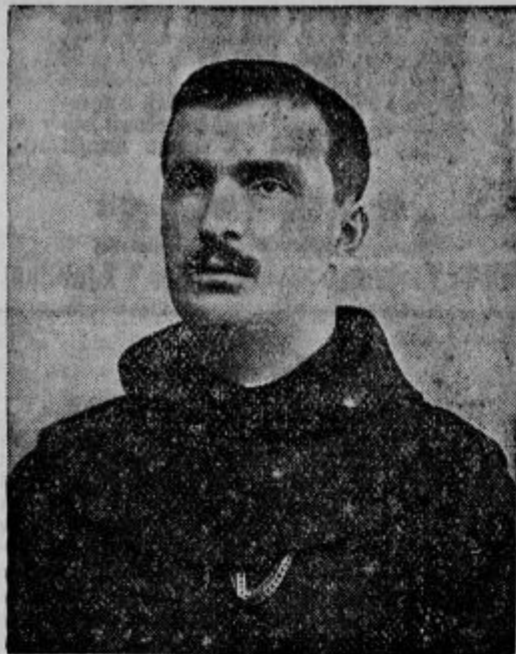

Kamnik, 21. sept.

V četrtek popoldne smo spremili na zadnji poti pretrano umrlo gđ. Metko Vidičevno, pisarniško uradnico pri odvetniku dr. Zvoljku. Z njeno nepričakovano izgubo je nastala velika vrzel v kamniškem versko-kulturnem življenju, v katerem je zaradi svojega nesebičnega dela in izredne požrtvovalnosti zavzemala eno najvidnejših mest. Bila je 4 leta prednica Marijine družbe, brez dvoma najboljša za tako mesto, kakor je Kamnik. Z veliko ljubeznijo se je zavzemala zlasti za šolsko mladino in je z vso vnemo sodelovala pri vseh mladinskih prireditvah, posebno dragocena pa je bila njena pomoč pri pripravi in slovesnostih prvega sv. obhajila, ki je v Kamniku tako lepa in prisrčna slovesnost kakor v malokateri župniji. Krasen pogreb je bil pač dokaz, kako je Metka Vidičeva po mladini navezala nase tudi stariše, ki so ji bili za njen trud nad vse hvaležni.

Veliko priznanje zasluži tudi njeno delo za farno cerkev, za katero je napravila mnogo lepih ročnih del, ob vseh slovesnih prilikah in praznikih pa je bila v njenih rokah okrasitev cerkve, ki jo je znala tako okusno in lepo urediti. Z enako požrtvovalnostjo se je udeleževala tudi kot cerkvena pevka, kot odbornica Vincencijeve konference, kot tajnica dekliškega odseka Katoliške akcije in še prej pri orliškem odseku. V njenih rokah je bila centrala kolportaze »Slovenca« za ves kamniški okraj. Po-

Zlati jubilej katoliške župnije v Nišu

Dr. o. Srečko Perič, niški župnik

50 let mine letos, odkar so katoličani v Nišu dobili svojo župnijo. Ker je tudi naše ljudi večkrat zaneslo tja dol, je prav, če se zlatega jubileja niške župnije tudi mi spomnimo.

Bilo je 7. oktobra 1884, ko je bila privatna hiša v bližini današnje kavarne »Marger« spreminjena v začasno katoliško kapelico; kajti število katoličanov je ob gradnji železnice Beograd—Solun in Niš—Caribrod naraslo. Mnogo se jih je naselilo v Nišu. Prvi duhovnik, ki je prišel k razkropljenim katoličanom, je bil barnabit dr. Cezar Tondini. Po

treh mesecih njegovega delovanja je prišel benediktinec iz Slezije dr. Vilibald Czok. Kmalu je spoznal, da za novo ustanovljeno župnijo majhna kapelica v zasebni hiši nikakor ne zadostuje. L. 1887 začne zidati cerkev Srca Jezusovega in župnišče. Ko je bila cerkev dozidana, otvori katoliško šolo, kjer je sam učil vse predmete; bila je dobro obiskana. Po treh letih je bila šola ukinjena.

Leta 1897 je dr. Vilibald Czok zapustil Niš in je na njegovo mesto prišel Julij Biljan, ki je upravljal niško župnijo do l. 1918.

Župniku Czoku se je priljubilo bivanje v Nišu, zato se je kmalu vrnil nazaj, kjer je z župnikom Biljanom živel do svoje smrti l. 1903. Katoličani so mu postavili skromen, a lep spomenik na mestnem pokopališču. Po končani svetovni vojni je župnikoval v Nišu do leta 1927 Ferdinand Hrdy, rodom iz Češkoslovaške; v Niš je prišel kot istrski begunec. Leta 1921 je postal apostolski administrator. Organiziral je katoliško župnijo v Kragujevcu. Župni cerkvi v Nišu je prizidal zvonik in nabavil tri zvonove. Dolžnost apostolskega vikarja je prepustil nadškofu belgradskemu prevz. g. Ivanu Rafaelu Rodiču. Leta 1927 je niško župnijo prevzel sedanji župnik-frančiškan dr. fra Srečko Perič. Tekom let se je od niške župnije odcepilo sedem novih župnij. Letošnje leto torej slavi niška župnija svoj zlati jubilej. Ob tej priliki se vrši tudi kanonična vizitacija in birna po vsej obširni župniji. Že od 7. sept. se mudi prevzvišeni g. Ivan Rafael Rodič, nadškof belgradski v niški župniji, kjer vsak dan na drugem kraju deli zakrament sv. birne.

Glavne slovesnosti se vršijo današnji nedeljo, dne 23. septembra. Zjutraj je skupno sv. obhajilo vernikov. Ob 10 bo pontifikalna zahvalna sv. maša. Po končani sv. maši bo slovesna procesija s svetim Rešnjim Telesom po mestu.

Veliko je veselje vernikov, ker je ravno za letošnji zlati jubilej najstarejša župnija v predvojni Srbiji obiskal sam nadškof belgradski in tako povzdignil vso slovesnost. Mnogobrojni čestitkam se pridružujemo tudi mi in župniji v Nišu kličemo: Na mnoga leta!

Kaj pravite?

Na Angleškem so te dni uveljavili naredbo, da mora vladati ponoči na ulicah popoln mir. Šoferji ne smejo trobiti, kakor so prej, kolezarji ne smejo zvoniti in brčkone se tudi ponoči veselje (= razgrajati) ne smejo dreti po svoji nekdanji navadi.

Casopisna poročila pravijo, da je ta naredba imela uspeh, ker so imeli stražniki strog nalog, da brezobzirno zatro vsak poskus kršitve.

Tudi pri nas imamo baje precej naredb in predpisov, ki naj varujejo nočni mir. Ne zaležejo pa, kakor kaže praksa, vsi skupaj nič ali pa prav malo.

Kaj pravite, g. urednik: kako to? Zakaj gre v Londonu, v Ljubljani ali v Mariboru pa ne?

Ali ne mislite tudi Vi, kakor mislim jaz, da prihaja to odloč, ker imamo mi ne samo dosti, ampak celo preveč postav, uredb, naredb, predpisov in pravilnikov, a ne menimo se dosti skoraj za nobenega tako, kakor bi se morali? Po mojem bi se ta reč tako obrnila, če bi se oblast enkrat zavzela za to, naj se uveljavi tudi v praksi samo ena naredba, ampak ta s brezobzirno strogostjo, brez vsake izjeme! Jaz sem prepričan, da bi n. pr. kolezarji ali šoferji vse drugače vozili po mestu in po deželi, če bi vsak prestopel dobil svojo primerno kazni!

In če bi ljudje videli, da postava ni lukaj, da se iz nje norčujejo, ampak zato, da se ji ljudje pokore — kaj pravite: ali ne bi ljudje kmalu začeli spoštovati vseh postav?

Sem in tja po Zagrebu

Slovenski romarji v Zagrebu in Rajhenburgu. Kakor smo že poročali, se je vršil romarski izlet v Rajhenburg in Zagreb, ki je dal kar največ veselja in zadovoljstva vsem, ki so se ga udeležili. Slika predstavlja skupino romarjev pred zagrebško stolnico.

Zmeraj katero uganemo. Pa smo jo tudi v nedeljo. Takole smo pomislili, da je Zagrebško goro Bog za vso ustvaril. Zakaj se ne bi spustili nanjo tudi mi? Pa smo jo vrezali. Cela vojska nas je bilo. Pa smo prav po božji besedi: šli kot sejanci. Po tiho namreč — toda ne po prstih! Saj tako se tudi spodobi, zakaj »ponoči mora biti mir«! Ob 5 zjutraj pa je po meščanskih urah še noč. Tako smo jo vrezali gori čez Črnok na šestine, v krasno nedeljsko jutro, ki ga je Gospod Bog dal kar gotovo prav nam. Pa kaj bi naprej na dolgo in široko raztezal zgodbo tega našega izleta. Stopili smo na Medvedgrad, k svetemu Jakobu, kjer smo imeli mašo in lepo zapeli — v kapeli na Sljemenu bi nemara delali napotje! Potem pa še pičlo uro lahke hoje na Piramido, kjer je Hrvaško planinsko društvo ta dan imelo svojo lepo svečanost, blagoslovitev temeljnega kamna Tomislavovega doma v proslavo 60 letnice svojega obstoja. Ljudi je bilo gori, da je bila živa cela Medvednica. Pa ne mislite, da so prišli vsi peš. Bo vam hodila raznežena gospoda peš, kamor se lahko z avtom pelje! Tudi bi ne imel kdo celo popoldne plesati, če bi vsi peš prišli gori celo pot, ki je za srednjega pešca za tri ure dosti dolga! Naše večernice so bile v kapelici na Sljemenu, potem smo jo pa krenili nazaj v dolino — tudi po besedi božji: s petjem in vriskanjem, da so menili drugi: tem »Krajanom« jih kar nikoli ne zmanjka. In nam

Na to moški najbolj pazijo...

Oni posvečajo posebno pozornost ženi, ki se zna negovati. Žene, katere negujejo svojo polt in roke z Elida Creme de chaque heure, dokažejo s tem, da imajo zmisel za lepoto.

ELIDA CREME

de chaque heure

Strašna nesreča na Jesenicah

Jesenice, 21. sept.

Preteklo nedeljo dopoldne je tovarniški delavec na Javorniku, 57-letni Martin Valentar, ki je v oddelku na Javorniku pri tkz. pogobljeni peči nekaj popravil. V taki peči se s pomočjo plina odzri belo žareče železo do predelave, ko ga dvignejo iz peči in položijo pod valjarje, ki ga izvaljajo v pločevino, ali železne palice. Peč je pokrita z večdelnimi vratmi, ki se odpirajo mehničnim potom. Pri tej peči torej je imel Valentar opravka, ko je z drugimi tovariši hotel s pomočjo plinskega ognja izravnavati nekaj drog. Pri tem mu je drog izpodrnil in ubogi delavec je padel z vsem životom na raz-

beljeno peč, pri tem pa mu je še velika količina plina puhnila v obraz. Ako bi bil ponesrečen sam pri peči, bi itak ne ostalo nič od njega, tako pa so ga takoj dvignili in mu nudili prvo pomoč. Po životu je bil tako opečen, da mu je meso skoraj od kosti odstopilo in le malo je bilo upanja, da bi okrevljal od takih strašnih opeklin. Prepeljali so ga v tovarniško bolnišnico, kjer pa je po petdnevem strašnem trpljenju večer popoldne podlegel. Pokojni je bil oče devetih otrok, od katerih trije še niso preskrbljeni. S pokojnikovo rodbino vse sočustvuje. Pokojnemu, pridnemu in zvestemu delavcu Valentaru naj sveti večna luč. Žalujemo svojim našim iskreno sožalje!

Koledar

Nedelja, 23. septembra: (18. pob. nedelja.) Linus, papež; Tekla, devica. Solnce stoji v znamenju tehtnice ob 18.45. Začetek jeseni. Dan in noč sta enako dolga.

Ponedeljek, 24. septembra: Marija Devica, rešiteljica jetnikov.

Kaj se bo nosilo v Parizu? Kaj se bo nosilo na Dunaju? Odgovor na to dobite v naši

zimski damski kolekciji.

Cene naših plaščev so od 240 do 1290 Din. V naši kolekciji najdete vse, kar iščete. Ujudo Vas vabimo na brezobvezen ogled naših damskih plaščev v naših prodajalnah. Na željo Vam pošljemo nekaj plaščev na poizkušnjo v stanovanje.

TIVAR obleke.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v soboto dopoldne umrl trgovec gosp. Josip Pollak. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob pol 3 popoldne. Pokojni gosp. Pollak je bil v Ljubljani dobro znan in splošno priljubljen. Zapuščila soprogo in dva otroka. Naj mu sveti večna luč! Žalujemo našim iskreno sožalje!

Osebnosti

Nov sodni tolmač. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je imenovalo dr. Pretnerja Leona, odv. pripravnika pri dr. Lovrenčiču Ivanu, odvetniku v Ljubljani, za sodnega zapriseženega tolmača za nemški, italijanski ter francoski jezik.

Ostale vesti

Bogoslovci ljubljanskega semenišča se sporoča, da traja vpisovanje na univerzi za slušatelje, ki stopajo prvkrat na univerzo, od 25. septembra do 5. oktobra 1934; za slušatelje, ki so bili že vpisani, pa od 25. septembra do 10. oktobra 1934. Vpisnine je 100 Din, šolnina pa se odmerja po višini neposrednega davka. Ako znaša neposredni davek staršev manj kot 300 Din na leto, se šolnina ne plačuje. Predložiti je treba davčno potrdilo. Taksa za bolniško blagajno znaša 30 Din. Vsak slušatelj mora prilepiti na prednji strani osebne izkaze svojo fotografijo iz mekega kartona. V semenišču pridejo bogoslovci v torek, 9. oktobra, popoldne.

Lepe moderne spomenike ima razstavljene in jih po nizki ceni odprodaja

Kunovar Franjo
kamnosečko kiparsko podjetje
Ljubljana, pokopališče Sv. Križ
TELEFON št. 27-87

Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima v četrtek, 27. septembra 1934 popoldne ob 2 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo predsednika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Poročilo nadzorstva; 5. Odobritev letnega računa; 6. Volitev odbora; 7. Volitev nadzorstva; 8. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob določenem uri ne bil zaradi nezadostnega števila navzočih članov sklepan, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil pol ure pozneje vršil drug občni zbor, ki more veljavno sklepati brez ozira na število navzočih članov. — Odbor.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 3, ¼ in 8 RUMENA KNJIZICA
Ob 8 in jutri ob 8 še zraven MUZIKALICNA ZENA

Še so tu! Ze dvakrat smo čitali v »Slovencu«, da so se drugod ljubke lastavice že poslovile. V soboto, 22. sept. proti večeru smo jih ob vožnji iz St. Vida proti Ljubljani videli prav mnogo. Živahno so se spreletavale; najbrž se večbajo za daljni polet na jug. Prezgodaj smo torej intonirali ono jesensko: »Mrzel veter tebe žene, drobna lastavka od nas...«

Komanda ljubljanskega vojnega okrožja se z dnem 24. septembra 1934 preseli iz dosedanjih prostorov vojašnice v druge prostore iste vojašnice, v katere vhod je iz Maistrove ulice št. 9 (nasproti ekspedije Ranzinger).

Abiturijentski tečaj zbornice TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje v abiturijentski tečaj na trgovski akademiji v Ljubljani se vrši do incl. 29. septembra. Interesenti lahko vplačajo prvi obrok šolnine tudi v prvih dneh meseca oktobra proti obvezni prijavi za vpis na abiturijentski tečaj. V izjemnih slučajih se more dovoliti plačevanje šolnine tudi v večjem številu obrokov. Vse ostale informacije dobe interesenti (-inje) pri ravnatelstvu drž. trgovske akademije v Ljubljani.

Sladko presenečenje...
Union
čokolada

Abiturientom in abiturientkam

Tovariši! Tovarišice!

Ko stopaš na tla slovenske univerze, misliš zlasti na predavanja, študij, izpite, morda celo že na službo. To je čisto umljivo in prav. Toda — ali si že kdaj pomislil(a), da ni vsa Tvoja naloga samo v pripravi za poidke, temveč, da je lepši, plemenitejši del Tvojih dolžnosti vse drugje, dasi v tesni zvezi z njo?

V slovensko inteligenco upira oči poldrug milijon ljudi, v njej išče opore in svojih sil. Morda te oči že izgubljajo lesk zaupanja — če upravičeno — krivcev mi ne bomo iskali.

Zavedamo se le naše dolžnosti: storiti vse, kar je v naši moči, da se to zaupanje povrne, da postane naša univerza osrednji vir, iz katerega bo žrpal slovenski narod svojo moč, da postane slovenska univerza izobdišče odločnih in poštenih moči.

V tem stremljenju so nam koristilo kakor tudi nesvarne debate samo velika ovira, zato jih odločno odklanjamo; vse naše hotenja je namreč izraženo v enem samem pojmu:

svetlo, pozitivno delo.

Smo slovenski katoliški akademiki in kot taki moramo pri vsem našem delu upoštevati osnovno bit slovenskega naroda, njegovo vero, kulturo in tradicijo. Vse naš prosi čas hočemo in moramo posvetiti zlasti temeljitemu razmisletju o dobrih slovenskih kulturnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih. Svoja spoznanja moramo praktično udeležiti, tako, da bodo v resnično korist našemu narodu.

Kot državljani imamo pravico in dolžnost proučevati državne probleme, pozneje pa aktivno sodelovati pri njih reševanju.

Kot ljudje bomo hodili med naše ljudstvo z očmi, odprtimi za socialne krivice. Teh ne bomo popravljali s praznimi teorijami, ampak jim akusali najti rešitev, ki najbolj odgovarja dejanskim razmeram.

Vse naše delo pa bo počivljalo in mu dajala vrednoto ljubezen, duh pravega krščanstva. Akademski Zveza Te vabi, da se vpišeš v eno naših društev (»Danicac«, »Zarjac«, »Savica«), toda pri tem velja načelo: samo števil, imen in našem seznamu ne rabimo, počemo! Delavcev potrebujemo!

Materialnih koristi od nas ne pričakuj. Pridi, da bomo ramo ob ramo, ob medsebojni moralni podpori zmagovali delo in trud ter doprinesli tudi — žrtve.

★

Na univerzi bo v dneh vpisovanja poslovala naša informacijska pisarna. Tam boš dobil(a) navodila za vpis na univerzo, podatke o naših društvih, tam se boš lahko tudi javil(a) za sodelovanje v naših vrstah. Akademski Zveza.

V enem tednu trije požari

Zužemberk, 22. septembra.

Komaj je preteklo teden dni, odkar je gorelo v Zužemberku in v bližnji vasi Klečed, že je zločina roka zanesla nov požar. Topot pri posestniku Jožetu Horvatu v Dišči vasi, pol ure od Zužemberka. V petek zvečer so šli domači že počivat, razen gospodinje, ki je ličkala koruzo. Naenkrat zasliši prasketanje. Ko je stopila iz hiše, je videla, da je kozolec v plamenih in da se je v nemalo že hiša. Hitro je sklicala domače in sosede, ki so koj prihitali na pomoč. Pribrželi so tudi gasilci iz Šmihela z motorno brizgalno ter iz Zagradca z ročno brizgalno. Združenim močem se je posrečilo preprečiti, da ogenj ni uničil vse domačije. Zgorel je kozolec in pod tar ostreže hiše. Škoda je okrog 20 do 25 tisoč dinarjev, zavarovan pa je bil Horvat samo za 8000 dinarjev. Ogenj je bil očividno podtaknjen. Posestnik Horvat je hudo prizadet, saj je stodoletni invalid in ima pet nepreskrbljenih otrok. Zgoreli so tudi vsi polaki pridelek.

Jezik polabskih Slovanov izumrl še le pred 100 leti

Jeziki, ki že izumirajo...

Kako so izginili jeziki nekdanjih številnih narodov

Nemški fašist dr. Walter Kundt je objavil pregled jezikov, ki izumirajo. Iz njegovih zanimivih podatkov posnemamo te-le:

V Združenih državah Severne Amerike izumira francoski jezik, ki je včasih gospodoval po vsem srednjem zapadu. Še v 19. stoletju je francosčina tod prevladovala. Z doseljivanjem angleškega naseljenstva se je vedno bolj razširjal angleški jezik in izpodrinil francoskega, ki ne dobi več dotoka.

Drugačna je stvar v Kanadi. Tu je francoski jezik ostal jezik pred stoletji naseljenega francoskega kmeta, ki niti angleško ne zna, čeprav so okoli vsa mesta od Angležev prepojena. Francosčina se je tu zrasla z zemljo, kakor se je zrasel francoski kmet. — Pač pa izginja tudi španščina v Severni Ameriki, ker jo izpodriva angleščina.

Tudi v Evropi je več jezikov čisto malih narodov. In vendar niso vsi ti jeziki v nevarnosti, da bi izginili.

Na francosko-španski meji živi jezik Baskov, ki je docela različen od jezikov vseh drugih narodov. Ozemlje Baskov se prav nič ne manjša, čeprav se Baski hudo izseljujejo v Ameriko.

Zdi se, da se tudi dobro drži bretonski jezik, ki je zadnji ostanek nekdanjega keltskega jezika, kateri je bil razširjen po vsej Evropi. Bretonsko govore kmetje v severno-zahodni Franciji.

Drugače pa se godi keltskim jezikom na britanskih otokih. Irski jezik je v teku stoletja na Irskem skoraj izginil. Pred vojno so ga govorili še na južnem in zahodnem koncu irskega otoka. Sedaj, ko je Irsko svobodna država, ga hočejo znova poživiti ter ga uvesti v Dublinu in na vzhodni strani otoka. Dr. Kundt pravi, da je treba počakati, kakšen bo uspeh tega irskega prizadevanja. Po drugih poročilih pa je uspeh Ircev že sedaj zagotovljen, ker je v vseh Irlih še živa stara tradicija.

V goratih krajih Anglije v Walesu, kjer so pred 1000 leti prebivali keltski Briti, ki so se pa morali umikati od vzhoda prihajajočim Anglosasom, še vedno govore prvotni kimaški jezik. Lloyd George je sam Walesčan in se trudi, da bi s družbi poživil zanimanje za jezik pradedov. Vendar je tu poangleževanje že preveč napredovalo, da bi bilo mogoče ta jezik rešiti.

Podobna prizadevanja opazujemo tudi na Škotskem, kjer prebivajo hribovski Škotje, ki se čutijo še vedno za nekaj drugega ko Angleži. Tu so govorili nekak gaeltski jezik, ki pa se je obdržal le na hebridskih otokih.

Izumrl pa je že pred 100 leti kornski jezik, ki so ga govorili prvotni keltski prebivalci v grofiji Cornwall v južno zahodni Angliji.

Nemčija po svetovni vojni v okviru svojih meja nima več tujih jezikov — tako piše dr. Kundt — izvrzemiš dvah. Prvi je vendski jezik ob Sprevi in v saški Lužici. Nihče ga ni preganjal. Ta jezikovni otok, ki je dvakrat zanimiv zato, ker je tako blizu glavnega mesta Berlina, smo hoteli ocelo ohraniti. — Zanimiv je mazureki jezik v Vzhodni Prusiji. Mazuri, ki prebivajo po planjavah in gozdovih na jugovzhodu dežele, govore zahodno-slovanski jezik. Mazuri so pri glasovanju 92% glasov oddali zato, da bi ostali pri Nemčiji.

Docela izumrl pa je slovanski jezik, ki so ga še v začetku 19. stoletja govorili v južnem delu Mecklenburga, okrog krajev Hitzacker in Dornitz ob Labi. To je bil polabski jezik, ki so ga govorili Obotriti, kateri so vladali v Mecklenburgu, preden so tja prišli Sasi. Stari ljudje v teh krajih

še pripovedujejo, da je njihov oče ali stari oče govoril ta slovanski jezik.

Slednji izumira in bo v nekaj desetletjih izumrl retijski jezik, ki ga govore v nekaterih dolinah južnih Tirol. Italijani pravijo, da je to italijanski dialekt, je pa v resnici čisto sam svoj jezik. Retijske ali ladinske spomenike skušajo reševati Švicarji. Sam sem bral tednik v tem jeziku, ki je bolj podoben latinščini ko italijanščini. Nekateri Ladinci govore že nemško, nekateri italijansko. Najbolje se drže Retijci še v Švici. Običevalci St. Morica (ki mu domačini po retijsko

pravijo San Murezzan), niti ne vedo tega, da je deželni jezik tega kraja retijsčina.

Iz teh izjav nemškega fašista dr. Kundta, ki — hvala Bogu — slovenskega jezika še ne prištevajo med umirajoče, je razvidno, da so izumrli ali izumirajo jeziki tistih narodov, ki so bili redko naseljeni in so jih potem novi naseljenci izpodrinili (ameriške), ali pa takih narodov, katerih kulturna stopnja je bila nižja kakor pa stopnja osvojevalcev. (Slovani v Nemčiji). Irski vzgled pa kaže, da je notranja kulturna in moralna sila rešila narodno samobitnost.

Strašna smrt 7 turistov v bavarskih gorah

Listi so kratko poročali, da so v gorovju Wettersteina na Bavarskem našli trupla 7 ponesrečenih turistov iz Monakovega. Posameznosti te strašne nesreče so kar pretresljive.

V ponedeljek, 10. septembra zvečer je reševalni urad nemškega planinskega društva v

šane kje videli. V torek popoldne so odposlali tudi letalo, da pregleda ozemlje za pogrešanci. Brez uspeha. Pač pa je v torek reševalna ekspedicija našla nekoga drugega turista mrtvega.

V sredo je reševalna postaja bila obveščena, da pogrešajo turista Karla Amanna in Alojzijo Huber. Sedaj so iskali kar pet pogrešanih turistov v sredo ves dan pa zopet brez uspeha.

V četrtek popoldne so zopet iskali zaman, nagajala je megla in nevihte. V četrtek je prišlo novo obvestilo, da pogrešajo še dva hribovlazca: Rudolfa Leupendurja in Gvidona Langeterja.

Vseh sedem turistov

je bilo iz Monakovega. Vsi so vsak s svojo skupino odšli na Wetterstein. Drugi turisti so poročali, da so eno ali drugo skupino videli blizu Dreitorspitze in Schüsselkarspitze.

Sedaj je bilo jasno, da se je morala zgoditi huda nesreča, če so pogrešane kar tri družbe, ki so bile namenjene na isto pot.

V petek, 14. t. m. popoldne so vnovič preiskali vse stene, le strm žleb pod navpično steno, ki je prehajal zopet v prepad, ni bil še preiskan. Eden izmed reševalcev je zlezal v steno in s Zeissovim daljnogledom preiskaval žleb. V petek ob četrtni na 12 je zagledal prvega moškega, ki je ležal nižje v žlebu. Takoj nato pa je zagledal kakih 50 m višje dve ženski. Ni pa vedel, ali spe, ali so mrtvi.

Reševalci so takoj splezali v žleb in videli

strašen prizor

Prvi, ki so ga našli, je bil Amann, seveda mrtve. Višje gori pa so ležali v enem samem klopiču Singer, Lange in vse tri ženske. Bili so strašno razbiti. Kamenje jih je kar razbilo. Zdi se, da so bili ob nesreči takoj mrtvi. Amann

Zaroka v angleški kraljevski rodbini

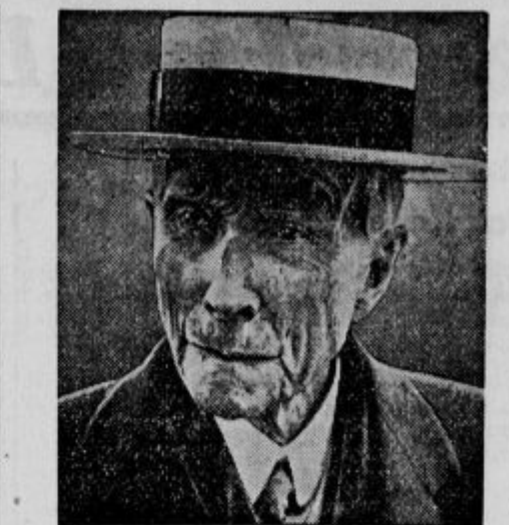
Prva slika angleškega princa Jurija z zaroučeno grško princezo Marijo v krogu njunih staršev.

Od leve na desno: Princeza Nikolaja grškega, nevestina mati; angleški kralj Jurij, ženinov oče; princeza Marina; princ Jurij; angl. kraljica Mary, ženinova mati; princ Nikolaj grški, nevestin oče.

Zgodba o ljudožrcih v Južni Ameriki

Vse svetovno časopisje se peča z Reuterjevim poročilom, da je iz ujetništva indijanskih ljudožrcov ušel Neme dr. Huth, ki je l. 1924 — kakor sam pravi — s 24 tovariši-Nemci šel preiskovat porečje reke Amaconke. Deset tovarišev so mu ljudožrci požrili. Vsi nemški listi pišejo, da take nemške ekspedicije l. 1924 ni bilo. Po vrhu pa je ugotovljeno, da je ta dr. Huth podobno zgodbo že lanskega julija spustil v javnost. Nemški listi proglašajo tega človeka za lažnika.

V zvezi s tem se je oglašil berlinski zastopnik južno-ameriških listov dr. Krumm-Heller, ki je čela desetletja v Južni Ameriki proučeval zgodovino in kulturo starih Inkov. Ta pravi, da ima dr. Huth vsekakor prav, ko poroča, da indijanci neizrečeno veliko vedo o zdravilnih zeliščih. Sam je že ozdravil človeka, katerega je piliča kača, katere strup velja za smrten. Ozdravil ga je z indijanskim zdravilom.

Amerikemu milijarderju Rockefellerju, ki je 94 let star in želi dočakati 100 let, se je zdravje hudo poslabšalo. Pravijo, da ne bo preživel zime.

pa najbrže ni bil tedaj ubit, ampak le ranjen ter se je hotel rešiti iz žleba, a ga je kamenje na begu ubilo.

Stoječi mrlič

Treba je bilo dobiti še sedmega. Po naporu nem plezanju so našli Leupendurja. Ta pa je stal, na skalo naslonjen in mrtve. Njegov obraz je bil ves črn in so ga komaj spoznali. Najbrže ga je strela ubila. Za njim v skalni polici so našli še kruh in klobaso, kar dokazuje, da je ravno jedel, ko je vanj udarila strela. Nad njim je visela še vrh, na katero so se bili pri sestopu privezali njegovi tovariši.

Pod slapovi vode in kamenja

Te tri ločene skupine so se očitno sešle šele pri sestopu. V kamninu jih je zalotila nevihta in hoteli so tam prenočiti. Ponoči od nedelje na ponedeljek pa je v gorah zbesnel strašen orkan. Strašne vode so začele divjati po žlebu in nosile seboj kamenje, katero je reveže pobilo. Celi slapovi so drveli čeznje ter njihove stvari odnašali daleč v dolino. Tak slap, pomešan vode in kamenja je vrgel onih 6 kakih 20 metrov globoko v kotlino. Po urah, ki so jih dobili pri mrličih, vidijo, da se je to zgodilo v ponedeljek ob 4.20 zjutraj.

Strašne ure so morali doživeti, preden jih je zgrabila smrt.

Mlad turist od lakote umrl

Dva avstrijska turista sta našla v Alpah skupino Wettersteina truplo mladega turista, naslonjeno na skalo. Mrlič je bil v polni opremi ter se mu je poznalo, da je umrl od gladi in izčrpanosti. Po preiskavi so dognali, da je ponesrečen dijak iz Monakovega, ki ga že dalj časa pogrešajo.

Zaradi barvil so oslepele

Ženski svet v Ameriki je sedaj po pravici hudo razburjen. Znano je, da nikjer na svetu ni toliko salonov za lepoticenje kakor v Ameriki. Za sladkarije in šminko izda Američanka v kljub hudim časom še vedno lepe denarce. Obrvi in trepalnice si ameriške ženske barvajo na dva načina. Včasih si mažejo obrvi in trepalnice s sajami od sveč ali petrolejke. Take saje so sicer včasih tudi nevarne, ker se vendar le zgodi, da se vname očesna sluznica. Vendar je mnogo nevarnejši drugi način barvanja: z anilinskimi barvami. V zadnjih mesecih so zdravniški časopisi poročali, kako te barve škodujejo očem. Dognali so celo vrsto žensk, ki so popolnoma oslepele, ker je barva zastrupila oči. Zato je newyorská zdravstvena oblast prepovedala prodajati vsa taka barvila, ki imajo v sebi očem škodljive snovi.

Zadnji dedič brazilskega cesarstva pokopan

Južno-ameriška republika je bila nekoč cesarstvo. Prvi braziljski cesar Dom Pedro I. ima sloveče ime v zgodovini Brazilije. V deželi, katero so Španci imeli za kolonijo zločincev, polno močvirja, je Pedro I. dovršil mejo južno-ameriškega Washingtona. Pod geslom: »Svoboda ali smrt« je Pedro I. začel vojno za neodvisnost Brazilije izpod španskega jarma. Junaški boj se je končal z zmago svobode, ki je pomenila obenem zmago nove vladajoče rodovine.

Pedro II. je bil šele 16 let star, ko je za prednikom nastopil prestol. Še ni bil 20 let star, ko je bil sredi 19. stoletja že postavljen pred odločilne naloge in jih tudi dovršil. Kar je v preteklem stoletju Brazilija kulturno pridobila, to je njegovo delo. Toda ob takem velikem dejanju na korist Brazilije, se je končno razbilo braziljsko cesarstvo. Zadnje cesarjevo dejanje je bilo odprava suženjstva. Valed tega so lastniki plantaž dvignili proti njemu

upor. Z njim so se združili republikanci. Obojim se je Dom Pedro II. moral umakniti. Na malem parniku se je s svojim očetom, pregnanim braziljskim cesarjem, vozil tedaj mladi princ Pedro iz rodovine Sachsen-Coburg-Gotha. To pregnanstvo je na mladeniča tako vplivalo, da se mu je omražil um. Njegovi sorodniki so ga oddali v zavod za živčno bolne v Döblingu pri Dunaju. Tu je princ Pedro prebil več let. Odtod so ga pozneje poslali v sanatorij Bonvicini v Tušnu, kjer je s svojim spremstvom prebival v posebnem paviljonu.

Tega zidovja pa ni nikdar več zapustil. Letošnje poletje ga je vzela smrt. Njegov pogreb je bil tih in skromen in nihče ni vedel, da je z njim legel v grob zadnji dedič braziljskega cesarstva. Čisto slučajno je Brazilija šele nekaj tednov pozneje izvedela, da od braziljske cesarske rodovine ne živi nihče več.

Rusija sprejeta v Zvezo narodov. Po sprejemu govori ruski zunanji komisar Litvinov svoj prvi govor v Zvezi narodov. Desno zgoraj predsednik Zveze narodov Sandler.

Naznanila

Javna dela so nujno potrebna

Izvršujejo naj jih domača podjetja z domačimi delavci in materialom

ali komaj vegetira, naši lesni industriji preti katastrofa, naša visoko razvita obrt nima zaposlenja, naša gradbena delavnost počiva, na vseh koncih in krajih je brezposelnost. Nas kmet ne pridela na svojem posestvu toliko, da bi mogel živeti. Pomoč je nujna. Zato moramo zahtevati, da se velike javne investicije vršijo v prvem redu v našem predelu države. Potrebe so neomejene. Razne regulacije rek in potokov so skrajno nujne, saj nam vode povzročajo vsako leto ogromno škodo. Preskrba prebivalstva s zdravno vodo je nezadostna, naše bolnišnice so potrebne modernizacije in razširitve, stanje naših cest kriči po obnovitvi ter temeljiti izgraditvi. Nujno potrebna nam je že davno uzakonomljena železniška zveza s morjem. Prav tako je skrajni čas, da se esei vprašanje razširitve kolidorov, zlasti v Ljubljani in izvede elektrifikacija. Bavovina sicer izvršuje javna dela iz lastnih sredstev, ki so nezadostna in komaj zadostujejo za najnujnejše potrebe. Pri dnevnem zaslužku približno 15 Din se more delavec komaj preživljati, ne more pa prihraniti toliko, da bo od prihrankov živel čez zimo.

Najvažnejše je vprašanje, kje naj se dobe za tako velika dela potrebna sredstva. Finančno vprašanje so rešile tudi druge države, ki so gospodarstvo mnogo šibkejše od naše. Gotovo je, da se potrebna sredstva ne morejo dobiti s trošarino na gradbeni material, ker se s to trošarino ubija vsa privatna gradbena delavnost. Ravno tako je ukinitev davčne prostosti novih hiš silno zavrla stavbeno podjetnost. Del potrebnih sredstev bi nam lahko dale na razpolago razne zavarovalne družbe, ki ne vedo, kako naj plasirajo svoj denar. Francija si je na ta način zasigurala ogromna sredstva. Na pomoč morajo priskočiti razne družbe, ki črpajo iz naše zemlje ogromne vrednote, ki eksploatirajo naše rudno bogastvo ter so do do danes skrbjele za to, da se poveča tuji kapital. Razmišljati bi bilo tudi o tem, kako naj se ustvari možnost, da se za svrhe javnih del angažirajo vezana podjetja inozemskih tvrdk pri naših denarnih zavodih. Brezpogovorne podpore naj odpadejo. Za javna dela pa država lahko izda tudi novo emisijo plačilnih sredstev, kolikor gre za javna dela produktivnega značaja.

Posledice javnih del ne bodo izostale, oživitelj gospodarstva bo gotovo nastopila in se bodo razmere v naši državi tudi na tem polju obrnile na boljše.

★

Novi kandidati za naslov svetovnih prvakov

au. Kar pet kandidatov je trenutno, ki se namo-
govno potegovati za visoki naslov in še za višje-
ce, ki so svrženi s takim prvenstvom. To sta Ama-
nias Harnas in Laszky, ki se boata borila med se-
dne 5. oktobra v deseti rundah. Ta borba je
plemena kot nekaka množilna tekma za svetovno
enstvo. Toda zmagovalce iz tega boja se bo moral
iti proti Schmelingu ali proti Peterseanu, ki je
ti kandidat za svetovnega prvaka. Ne bo imel
tega stališča. Kajti o Schmelingu priporočujejo,
je trenutno v boljši kondiciji kot sploh kdaj po-
l. On je danes zopet v svoji stari formi, kakor so
videli v Ameriki proti Rikoutsu, Striblingu in
kerku. Njegov trdi udarec, njegova desnica in nje-
svi borbeni duh ga najprejale uosobljaja za
etnega svetovnega prvaka.

Javna dela so nujno potrebna

Naša banovina je po svojem značaju, ker v njej prevladujeta industrija in obrt, po krizi najbolj prizadeta. Naši veliki rudniki obratujejo le v prav skrajnem obsegu, naša industrija ali opušta obrate

Naša trgovina s Švicom. V avgustu je Švica
zila iz Jugoslavije za 1,4 milij. šv. fr. blaga
edvsem žito 0,66, perutnina 0,188, les 0,188
ajca 0,154 milij. šv. fr.), izvozila pa je k nam
0,5 milij. fr. (anilinske barve 0,1, umetna svi-
0,57, tekstilni stroji 0,05 milij. šv. fr.).

0	8994	62	50
0	1111	36	50

Glasbeni kabaret — *Pratistava*: 21.00 Pesmi s puste — *Lipsko*: 20.45 Igra «Sachsenspiegel» — *Frankfurt*: 20.45
Operna skušnja — *Monakovo*: 20.45 Klavirska glasba
21.00 Radijski orkester.

Ne zamudite ugodne prilike!

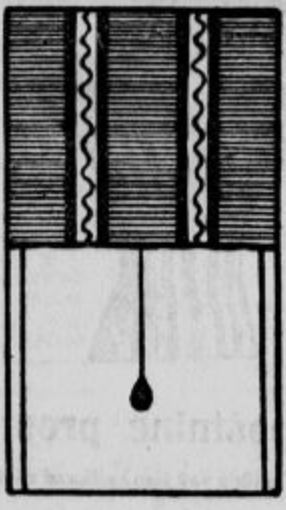
Radi velike zaloge angleškega blaga za damske plašče in kostume ter moške suknje in obleke, — samo kvalitetno blago — kupite po globoko znižanih cenah

→

v manufaktorni trgovini

JOS. RAVNIKAR - Ljubljana

Pogačarjev trg št. 3 pri „Jurju“ (v kresli)

ROLETA
D. Z. O. Z.
ŠMARJE-SAP

Izdeluje:

vsakovrstne platnene, tekstilne takozvane drvonitke in lesene rolete iz najboljšega materiala in najceneje.

REVIGAL

MAST, mikstura in milo PROTI KOŽNIM BOLEZNIM

Reg. pri Min. Soc. Pol. in Nar. Zdr. v Beogradu
Ime zakonom zaščiteno kontr. št. 8407-9-10

Izdelovalec:

Lekarnar Branislav Mondini, Slov. Bistrica

Reg. pod S. br. 6540 od 5. VI. 1934

Paschkes - Aljinović - Kraljević v Splitu

trgovina dalmatinskih proizvodov na debelo:

rožičev, suhih smokey, mandeljev, slanih sardel, sardin, olivnega olja i. t. d.

Cene zmerne, odprema pa nagla in točna.

telefon šte. 219.

Brzjavni naslov: Pasal.

Naznanjamo žalostno vest, da je naš srčno ljubljeni in dobri soproj oziroma oče, brat in stric, gospod

JOSIP POLLAK

trgovec

v soboto, dne 22. t. m. po dolgi in mukepolni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 24. septembra ob pol treh popoldne iz hiše žalosti Slomškova ulica št. 23 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. septembra 1934.

Ivana, soproga.
Mira, Joško, otroka.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Alja Rahmanova: 35

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

»Pojdite no s svojimi buržujskimi predsodki! Saj sem vam že povedala, da tu ni dovoljeno imeti lastno perilo!«

Popadki so zopet postajali hujši, usledila sem se na postelj.

»Ne sedite! Ulezite se!«

Ulegla sem se. Glava mi je padla nazaj, slama v slamnici je bila vsa razrita in ravno tam, kamor bi morala priti glava, je bila velika jama. Ta lega mi je povzročala strašne bolečine, toda nisem črhnila besede več. Zdaj sem že vedela, da se tu ne sme nič reči.

V tem hipu je moja sosedna na desni, ženska strašno grdega, od bolečine spedenega obraza, grozno kriknila, skočila s postelje in začela tekati po sobi.

»Ti hudič, ti hudič, ti prokleti hudič! Da si imel ti zabavo, moram jaz toliko trpeti... Tega ne prenesem! Umiram, umiram!«

Vsa iz sebe je tekala sem ter tja, bolečina jo je čisto spravila iz uma.

Nisem je mogla več gledati, obrnila sem glavo v drugi kot. Tam je ležala na postelji druga ženska, nepremično; tudi njen obraz je bil okrepel, samo ustne so se gibale in nalahno govorile.

Ne vem, ali se mi je samo v tem trenutku tako zdelo, toda bila sem prepričana, da še nikoli ni bilo tako lepega obraza. Bel je bil ko sneg in videlo se je, da je dolgo trpela, tako dolgo, da je za njo resnični svet izginil že davno.

Posamezne njene besede sem ujela, slišala sem, da je govorila s tistim, ki jo je edini mogel rešiti v tem trenutku:

»Moj Bog!« je govorila. »Čutim, da umiram... Štiri dni že in ni konca... Ne morem več trpeti...

GRITZNER
POKROMANA KOLESA

Najboljši šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“ po izredno nizkih cenah samo pri trdki

JOSIP PETELINC - LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, na vodo.

Vedleto garancija! Poak v umetnem vezanju brezplačno! Telefon št. 2913.

Slika brez besed.

Dele enega dne Vam skrajša na dobro uro, mesto krpe Vam da presenetljivo lepo tkanino

PATENT STOPF TWIST

priprava za mašenje perila na šivalnem stroju. Enostavno šivanje brez aparata. Milijoni komadi v inozemstvu v uporabi. Najboljše strokovne reference (ženska obrtna šola, gospodinske šole itd.) Vzorec s poštnico Din 7.— v znamkah. Pojasnila daje gener. zastopstvo, Ljubljana poštal predal št

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne „TRIBUNA“ F. Batjcl, Ljubljana, Karlovačka a. 4

Najnižje cene! — Centk franka.

Kupci, pozor, redka prilika!

Prodajam gostilno na najbolji prometni točki tik Papirnice Vevče. Gostilniški prostori za 250 gostov, plesišče, kegljišče, balinišče, krasen vrt, zelenjadni vrt, klavnic, mesnica, trafika, gospodarsko poslopje, blev, šupa za vozove, 3 kleti, ledenica, pivo vedno na-tavljeno v ledenici; s sesaliko se pivo dovaja v točilo na pipo. Letos po izkazih že iztočenih 112 sodčkov, vina 115 hl. Zgoraj prostora za 3 stranke, hipoteka, denar. Prodajam radi bolezni takoj

Franc Anžur, Vevče 58

Dev. Mar. v Polju

TRGOVINA

z mešanim blagom, v prometnem kraju, 5 minut od sredine mesta Celja — napredaj. Potreben kapital ca. 35.000 Din. Vzame se polovica v hranilnih knjigah dobrih zavodov. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Ekstentna« št. 10877.

Za jesensko saditev

nudimo po znižanih cenah razno drevje za dreverede in okras, konifere, okrasno (cvetlično) grmovje, grmovje za ograjo, gozdne sadike, vrtnice, plezalko, sadno drevje, sadne divjake itd. Cenik na zahtevo brezplačno. Uprava veleposredstva Tišina, p. Ranjkovci, Prekmurje.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

MIZARSKO PODJETJE RUDOLF KOMPARA

Aleksandrova c. 48, MARIBOR

Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn — portalov in vsa stavbena dela kakor okna, vrata itd. — Zaloge pohištva lastnega izdelka. Izvršujem po lastnih načrtih ter jamčim za solidno delo.

Ali se hočete revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in sžadanje po udih in sklepih, otekli udja, skrivljene roke in noge, trganje, sžadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam zdravilno, mokrasto kislino razkrajajočo, izmenjevalno, pospešujočo domačo zdravilno s pijačo, ki se na umeten način povsem naravno sestavlja iz nekoga blagodejnega zdravilnega vrečka, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bolnim ljudem.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih vseh drinjav obstoječih skladišč povsem zastonj in franco poskušajo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

Poslano brezplačno mesto: ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O. Michaelkirchplatz 13, Abt. H. 303.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljeni soproj, oče itd. gospod

JAKOB JERAJ

premikač državne železnice

dne 21. septembra nenadoma bogu vdano umrl.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v nedeljo, dne 23. septembra 1934 ob 4 popoldne iz mrtvašnice v Št. Vidu na ondotno farno pokopališče.

Ljubljana - Št. Vid nad Ljubljano, 22. sept. 1934.

ŽALUJOČI OSTALI